

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

970

Vragen van het lid **Merkies** (SP) aan de Minister van Financiën over *het bericht dat een betaalopdracht voor een reis richting Cuba wordt geweigerd door ING* (ingezonden 3 november 2015).

Antwoord van Minister **Dijsselbloem** (Financiën) mede namens de ministers van Buitenlandse Zaken en Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (ontvangen 22 december 2015).

Voor de beantwoording van de vragen heb ik de vragen 1, 2, en 5 samengevoegd, evenals de vragen 3 en 4.

Vraag 1, 2 en 5

Wat is uw reactie op het bericht «ING weigert overschrijving voor reis naar Cuba»?¹

Acht u het redelijk wanneer een bank zelfs een voorschot voor een vakantie-reis richting Cuba niet wil verwerken? Bestaat volgens u de kans dat een bank een boete krijgt vanwege het uitvoeren van deze specifieke betaling? Kunt u uitleggen welke soort betalingen door de VS worden beboet?

Antwoord 1, 2 en 5

Internationaal opererende banken hebben te maken met verschillende sanctieregimes, waaronder sancties ingesteld door individuele landen. Zo heeft de VS sancties opgelegd aan Cuba, welke zijn opgenomen in de Cuban Assets Control Regulation (CACR). Voor een overzicht van de door de VS ingestelde sancties verwijs ik naar de website van de Office of Foreign Assets Control (OFAC) <http://www.treasury.gov/resource-center/sanctions/Programs/Pages/cuba.aspx>

In geval van extraterritoriale werking van VS sancties kunnen deze ook betekenis hebben voor bedrijven buiten de VS. Op grond van de Cuban Liberty and Democratic Solidarity Act (Libertad) uit 1996, ook bekend als de Helms-Burton Act, kent de CACR een extraterritoriale werking. Overigens zijn er op die extraterritoriale werking ook weer uitzonderingen gemaakt. De EU en Nederland zijn steeds tegenstanders geweest van het door de VS gehanteerde handelsembargo tegen Cuba en de extraterritoriale werking daarvan. De EU en VS zijn op 18 mei 1998 een Understanding overeengeko-

¹ <http://www.dewereldmorgen.be/artikel/2015/10/28/ing-weigert-overschrijving-voor-reis-naar-cuba>

men die voor een deel gericht is op het ontheffen van de verplichtingen van titel III en IV van de Helms-Burton Act. Deze ontheffing, die nimmer is geratificeerd door de VS en derhalve geen enkele rechtsgeldigheid heeft, zou de extraterritoriale werking van VS sancties moeten opheffen. Nederland dringt er bilateraal en in EU-verband op aan dat de VS deze ontheffing alsnog ratificeert. Daarop is vooralsnog geen uitzicht.

De reikwijdte en toepasbaarheid van VS sancties op bedrijven buiten de VS kent daarmee een grote mate van complexiteit. Het is niet mijn rol over de toepasbaarheid van buitenlandse sancties verdere duiding te geven. Het is aan de desbetreffende banken zelf om in deze context van verschillende wettelijke kaders een afweging te maken hoe een bepaalde transactie zich verhoudt tot deze regels. Voor een duiding van welke regels van toepassing zijn op een concrete situatie kunnen ondernemingen zich wenden tot de Amerikaanse autoriteiten.

Vraag 3 en 4

Is ING reeds teruggekomen op dit besluit en worden toekomstige betalingen voor een vakantiereis richting Cuba gewoon uitgevoerd?
Hoe gaan andere Nederlandse banken om met dergelijke betalingen?

Antwoord 3 en 4

Hoe internationaal opererende banken omgaan met de verschillende wettelijke kaders waar zij aan dienen te voldoen is aan de banken zelf. Over het algemeen zijn Nederlandse banken nog terughoudend ten aanzien van betalingen naar Cuba.

Banken bepalen op basis van economische en strategische afwegingen en risicoafwegingen in hoeverre zij betalingen gerelateerd aan Cuba uitvoeren. Nederlandse banken kunnen hierin elk hun eigen afweging maken.

Vraag 6

Kan een bank om «zakelijke redenen» betalingen naar een bepaald land weigeren, ook wanneer er geen door overheden opgelegd embargo meer is?

Antwoord 6

Banken maken zelf een risicoafweging naar welke landen zij betalingen faciliteren. Hiervoor kunnen zij verschillende aspecten laten meewegen, zoals bijvoorbeeld het risico op witwassen of het financieren van terrorisme dat van een bepaald land uitgaat. De Financial Action Task Force (FATF), een intergouvernementele organisatie gericht op het tegengaan van witwassen, financiering van terrorisme en andere gerelateerde risico's voor de integriteit van het financiële systeem, houdt bij welke risico's er ten aanzien van deze onderwerpen bestaan binnen verschillende landen. Voor landen die naar het oordeel van de FATF een hoog risicoprofiel hebben geldt niet een embargo, maar banken worden wel geacht rekening te houden met de gesignaleerde risico's. Banken zijn zelf verantwoordelijk om hierin een afweging te maken, en mogen wanneer zij de risico's te hoog achten, betalingen naar een bepaald land weigeren. Cuba was tot oktober dit jaar vermeld in een waarschuwingslijst van de FATF. Daarnaast is Cuba eerder dit jaar geschrapt van de VS-lijst van Staatsponsors van terrorisme.

Vraag 7

Welke mogelijke invloed hebben de verbeterde betrekkingen tussen de VS en Cuba op het betalingsverkeer richting Cuba?

Antwoord 7

Sinds de aankondiging van het streven naar normalisering van de betrekkingen tussen de VS en Cuba in december vorig jaar heeft de Amerikaanse president Obama een aantal maatregelen genomen die de uitwerking van de sancties verlichten. Hierdoor kent bijvoorbeeld het reizen tussen de landen minder beperkingen en zijn er meer mogelijkheden op het gebied van communicatie/ICT, landbouw en remittances. Ook de mogelijkheden voor betalingen die hiermee samenhangen zijn vergroot. Deze verruiming gelden in dezelfde mate voor de VS en daarbuiten.

De Amerikaanse president kan sancties echter niet opheffen. De bevoegdheid tot het opheffen van sancties komt toe aan het Amerikaanse Congres.

Mochten de VS in de toekomst besluiten sancties tegen Cuba op te heffen,

dan gelden ten aanzien van de daarmee samenhangende betalingen ook geen beperkingen meer. Ik ga ervan uit dat Nederlandse banken dergelijke ontwikkelingen betrekken in hun afwegingen.